

Càpsula del temps

Verónica Aguilera

El diseg inventariat

El somni més antic i més terrible del món en el qual vivim és el de cosificar el fantasma.

R. Calasso

Càpsula del temps Verónica Aguilera

Del 09/11/23 al 22/12/23

Els projectes artístics tenen un inici però no sempre un final. De fet, la seva condició d'inacabats, d'oberts o d'expectants, fa que resultin molt més interessants: artistes com Verónica Aguilera prefereixen esbossar itineraris en lloc de fixar destins i, de manera anàloga, són pròdigs a l'hora de multiplicar els interrogants i, en canvi, eviten proporcionar unes respostes que, per altra banda, només podrien ser provisionals. En aquest sentit, i per evitar malentesos, davant de qualsevol exposició d'Aguilera el repte no és desxifrar-ne els continguts (el mal vici d'interpretar, que diria Sontag) sinó participar d'un periple, insistim, que sense dur-nos «enlloc» ens permetrà descobrir perfils inèdits de les coses aparentment més intranscendents i mirades alternatives a la realitat, diguem-ne, oficial o consensuada.

D'això es tracta: fer d'artista, vindria a dir-nos Aguilera, implica mirar d'una determinada manera (performativa) i, en especial, confiar en l'atzar a l'hora de confeccionar un inventari o arxiu alternatiu que mai resta sota control. I és que «l'arxiu Aguilera», per dir-ne d'alguna manera, no és un dipòsit de cadàvers (a punt per ser disseccionats), sinó quelcom que recordaria, emprant una imatge que li és propera, les empremtes i les marques impreses en el fang.

L'antropòleg Fernando Estévez ens regala algunes observacions que poden resultar pertinents: «Per a molts, passat i memòria semblen reposar en l'arxiu a l'espera de ser interpellats per l'historiador. Molts altres creuen fins i tot que són els mateixos registres els que contenen la història a l'investigador, la perícia del qual consistiria a saber llegir-los. Tanmateix, freqüentment, entre preguntar o llegir han quedat ocultes tant la materialitat mateixa de l'arxiu com el seu poder simbòlic». Ni més ni menys: Aguilera vindica la materialitat de l'arxiu sense renunciar al seu poder simbòlic perquè, i en contra del que pugui semblar, l'activitat de l'artista és diferent a la de l'etnògraf en la mesura que la seva pràctica, bàsicament no científica, només té sentit des d'una perspectiva estètica en què poètica i bellesa esdevenen valors perfectament actuals (i actualitzats).

En qualsevol cas, insistim, el més característic de les propostes de Verónica Aguilera és la capacitat de l'autora per construir un relat alternatiu a aquella història oficial que, com ens recordava el gran Eric J. Hobsbawm, mai és innocent: «Acostumava a pensar que la professió d'historiador, al contrari que, diguem-ne, la física nuclear, no podia fer mal. Ara sé que en pot fer. Les nostres investigacions es poden convertir en fàbriques de bombes»; l'alternativa, ens demostra Aguilera, passaria per dignificar les coses mínimes i, també, per posar en valor una perspectiva intimista capaç de fer justícia a tot allò que incorporem a l'hora de configurar la realitat. El filòsof Theodor W. Adorno mai es va cansar de defensar una reclamació similar: «...l'ordre de les coses és el mateix que el de les idees. Perquè l'ordre ininterromput dels conceptes no coincideix amb el d'allò que és, no tendeix cap a una construcció tancada, deductiva o inductiva. Es revolta sobretot contra la doctrina [...] segons la qual allò canviant i efímer no és digne de la filosofia; i es revolta contra aquella injustícia que des d'antic es fa a allò fugisser per tornar-ho a condemnar mitjançant el concepte».

Verónica Aguilera està disposada a fer justícia a allò fugisser servint-se d'una estratègia espigoladora que encarnaria la versió domèstica de l'arqueologia: el seu quadern de fang dialoga amb la història aterrant-la. Allò que inventaria és, finalment, el diseg.

Verónica Aguilera

Càpsula del temps

Eudald Camps

